

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Hungarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION 2024

HUNGARIAN HIGHER LEVEL

MAGYAR NYELVŰ MEGOLDÓKULCS

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszoljon a következő kérdésekre!

1. a, Magyarázza meg, mit jelent a „dohogás” kifejezés! **(1 pont)**
Az 1. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „dohogás” azt jelenti, hogy indulatait visszafogva mérgelődik; elégedetlenségét többé-kevésbé magába fojtva, morogva fejezi ki.

b, Magyarázza meg, mit jelent a „küzd a kegyeiért” kifejezés! **(1 pont)**
A 3. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „küzd a kegyeiért” kifejezés azt jelenti, hogy versenyzik valamiért vagy megpróbálja megnyerni azt.

c, Magyarázza meg, mit jelent a „hitet tesz” kifejezés! **(1 pont)**
A 3. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „hitet tesz” szó azt jelenti, hogy állásfoglalásával, magatartásával, tetteivel megmutatja, hogy meggyőződéssel kiáll valami mellett.

d, Magyarázza meg, mit jelent a „ráteszi a kezét” kifejezés! **(1 pont)**
A 4. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „ráteszi a kezét” kifejezés azt jelenti, hogy meg akarja szerezni magának.

e, Magyarázza meg, mit jelent a „ránctelvarrás” kifejezés! **(1 pont)**
Az 5. bekezdésben található kifejezés saját szavaival megfogalmazva: a „ránctelvarrás” kifejezés azt jelenti, hogy arculatfrissítés, modernizálás.

2. Melyik a legszimpatikusabb kezdeményezés a tömegek számára Budapesten?

(5 pont)

Válasz az 5. bekezdésben: A tömegek számára talán legszimpatikusabb kezdeményezés a Mol és a BKK közös kerékpárkölcsonzó projektje, a budapesti Bubi.

3. Miért mondhatjuk, hogy a megosztás javítja a szegényebb rétegek életkörülményeit, és környezetvédelmi szempontból is jobb megoldás? **(5 pont)**

Válasz a 2. bekezdésben: Azért mondhatjuk, hogy a megosztás javítja a szegényebb rétegek életkörülményeit, mert mobilitási lehetőséget teremt számukra, amit tőke híján egyébként nem tudnának igénybe venni: például egy olcsó szoba vidéken nekik is lehetővé teszi az évi egyszeri nyaralást. És környezetvédelmi szempontból is jobb

megoldás, mert az autó sokszor fölösleges egy olyan család számára, amely nagyvárosi környezetben lakik, ahol jó a tömegközlekedés, és a családnak csak évente néhányszor van szüksége saját autóra.

4. Miért az Uber váltotta ki a legélesebb társadalmi vitát Magyarországon?

(5 pont)

Válasz a 6. bekezdésben: Azért az Uber váltotta ki a legélesebb társadalmi vitát Magyarországon, mert a feszültségek az Uber gyors terjedésével párhuzamosan nőttek. Míg a cég a saját véleménye szerint forradalmasítja a személyszállítást, azzal, hogy a szolgáltatásuk legfontosabb célja olyan technológiai megoldás kifejlesztése, amely igény esetén összeköti egymással a sofőröket és az utasokat, addig az ellenzők szerint viszont egy törvényileg szabályozott iparágat tarol le, gyakorlatilag jogellenesen. Mert a taxisok működésének feltételeit a jogaikat és kötelezettségeiket megszabó törvény jelöli ki, addig az Uber sofőrjeinek csak a vállalat és a közlekedés szabályait kell betartaniuk. Végül a taxistársadalom erős hazai befolyásának volt köszönhető, hogy a kormány egyik napról a másikra betiltotta a szolgáltatást.

5. A cikk szerzője azt állítja, hogy „a tulajdonnélküliség valójában még inkább erősíti a modern ember függőségét”. A szöveg alapján magyarázza meg ezt az állítást, illetve fejtse ki véleményét, egyetért-e ezzel vagy sem!

(5 pont)

A szöveg 1. bekezdése alapján adott válasz: A cikk szerzője azt állítja, hogy a tulajdonnélküliség valójában még inkább erősíti a modern ember függőségét, mert akinek se háza, se kocsija, de még egy rollere sincs, a megosztáson alapuló szolgáltatások pedig a vállalatok korlátlan profitéhségének újabb kiszolgálói. Ráadásul a modell az adóelkerülés gyanúját is felveti, mert míg a lakását szabályos bérleti szerződéssel kiadó embernek jövedelemadót kell fizetnie a bevétele után, addig az Airbnb-n keresztül szerzett jövedelemre az adóhatóság sokáig oda se figyelt, így óriási adómentes nyereségre tudott szert tenni az, aki a hőskorban egyszerre több lakást adott ki a platformon keresztül. Igen, egyetértek ezzel, mert... vagy Nem, nem értek egyet, mert... vagy részben értek egyet, mert

6. A cikk szerzője azt állítja, hogy „(m)inél inkább ráteszik a kezüket a nagyvállalatok ezekre az alternatív gazdasági megoldásokra, annál jobban felhígul a fogalom eredeti tartalma.” A szöveg alapján magyarázza meg ezt az állítást, illetve fejtse ki véleményét, egyetért-e ezzel vagy sem!

(5 pont)

A szöveg 3. és 4. bekezdése alapján adott válasz: A cikk szerzője azt állítja, hogy minél inkább ráteszik a kezüket a nagyvállalatok ezekre az alternatív gazdasági megoldásokra, annál jobban felhígul a fogalom eredeti tartalma, mert A) Budapesten is egyre nagyobb teret nyernek az autómegosztók. Immár három vállalat is küzd a sofőrök kegyeiért. Kérdés, hogy abban az esetben, ha a hagyományos gazdaság egyazon vállalata biztosítja a járművet és az applikációt is, az mennyiben tekinthető a megosztáson alapuló gazdaság részének, és mennyiben egy olyan autókölcsönzőnek,

amelynek szétszórtan találhatók az átvételi pontjai. B) Az autómegosztás mellett ékes példáját szolgáltatja a rollerkölcsönzés is: az elektromos roller máris vonzó alternatívává vált, mihelyst tömegével jelent meg a nagyvárosokban. A rollerek példáján át jól szemléltethető a megosztáson alapuló gazdaság elégtelen törvényi háttere is. Ahogyan a globális techóriások, úgy ennek a piacnak a szereplői is egy olyan rést töltenek be, aminek a szabályozása még mindig elégtelen, noha a probléma már a napnál is világosabb. A törvényhozás azonban csak maszatol, és próbálja valamilyen közlekedési eszközként definiálni az elektromos rollereket, miközben arról mélyen hallgat, lehet-e profitszerzés céljából teleszemetelni a településeket, mindenféle rendezettség nélkül, mert a rollert a felhasználó ott hagyja, ahol éppen jólesik neki.. Igen, egyetérték ezzel, mert... vagy Nem, nem értek egyet, mert... vagy részben értek egyet, mert ...

A II. és III. részben elérhető pontok az alábbi szempontok szerint oszlanak meg:

1. **Megértés** – A válaszadó megérti a kérdéseket, és tudja, miként válaszoljon rájuk. – **30%**
2. **A válasz koherenciája** – A válaszadó releváns és megfelelő ismeretanyagot használ jól strukturálva és világosan kifejtve. – **30%**
3. **Nyelvi képesség** – A válaszadó nyelvhasználatában megfelelően kompetens ahhoz, hogy tisztán és összefüggően kifejtse nézeteit. – **30%**
4. **Nyelvhelyesség** – Nyelvi és helyesírási szabályok. – **10%**

II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Kommentár (min. 100, max. 150 szóban)

Kommentálja a szöveg alapján az 1. bekezdés alábbi mondatát minimum 100, maximum 150 szóban!

„A megosztáson alapuló gazdaság mindeközben egyre több társadalmi vitát gerjeszt”.

A minimum 100, maximum 150 szóban tisztán, érthetően kifejtett, szövegen alapuló saját vélemény.

Lehetséges irányok:

– tulajdonnélküliség valójában még inkább erősíti a modern ember függőségét, akinek se háza, se kocsija, de még egy rollere sincs, a megosztáson alapuló szolgáltatások pedig a vállalatok korlátlan profitéhségének újabb kiszolgálói (1. bk);

- a megosztás javítja a szegényebb rétegek életkörülményeit, hiszen olyan mobilitási lehetőséget teremt számukra, amit tőke híján egyébként nem tudnának igénybe venni, másrészt nem lehet figyelmen kívül hagyni a környezetvédelmi szempontokat sem, (2. bk);
- városi környezetben egy megosztott autó akár 7–10 saját használatút is kiválthat, így csökkentve a szükséges parkolóhelyek számát (3. bk);
- minél inkább ráteszik a kezüket a nagyvállalatok ezekre az alternatív gazdasági megoldásokra, annál jobban felhígul a fogalom eredeti tartalma: az autómegosztás mellett ennek ékes példáját szolgáltatja a rollerkölcsönzés is (4. bk);
- a megosztáson alapuló gazdaság elégtelen törvényi háttere: ennek a piacnak a szereplői is egy olyan rést töltenek be, aminek a szabályozása még még mindig elégtelen (4. bk);
- a tömegek számára talán legszimpatikusabb kezdeményezés a Mol és a BKK közös kerékpárkölcsönző projektje, a budapesti Bubi (5. bk)
- egy törvényileg szabályozott iparágat tarol le, gyakorlatilag jogellenesen, ráadásul a modell az adóelkerülés gyanúját is felveti: pl Airbnb és az Uber (1. és 6. bk)

III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

Esszé

Tisztán, érthetően és világosan megírt esszé.

1. lehetőség

A megosztási gazdaság összekapcsolódik a fenntarthatósággal, és gazdasági lehetőségeknek, fenntarthatóbb fogyasztási formának tekintik.

Egyéni válasz minimum 300 szóban.

vagy

2. lehetőség

A közösség az egyén élete előtt is volt, utána is lesz, segíti őt a megélhetésében, a bajában. (Csányi Vilmos)

Egyéni válasz minimum 300 szóban.

